

Izdavač: JU „Nikšićko pozorište“

Pozorišni savjet: Goran Jevrić, predsjednik

Članovi: Milan Vico, Sava Čupić i Tanja Perišić

Direktor: Zoran Bulajić

Urednik: Slavojka Marojević

Uređuje: Redakcijski kolegijum

Lektor: Anka Perović Radović

Dizajn: Ranko Radulović

Adresa: ul. Narodnih heroja 10, 81402 Nikšić, Crna Gora

Telefon/fax: 040/213-566

E-mail redakcije: slavam@t-com.me

Internet: www.niksickopozoriste.com

Štampa:

PRINT
GLOBAL
NIKŠIĆ

Tiraž:

200 primjeraka

Broj 18

Godina 56.

Januarar, 2012. godine

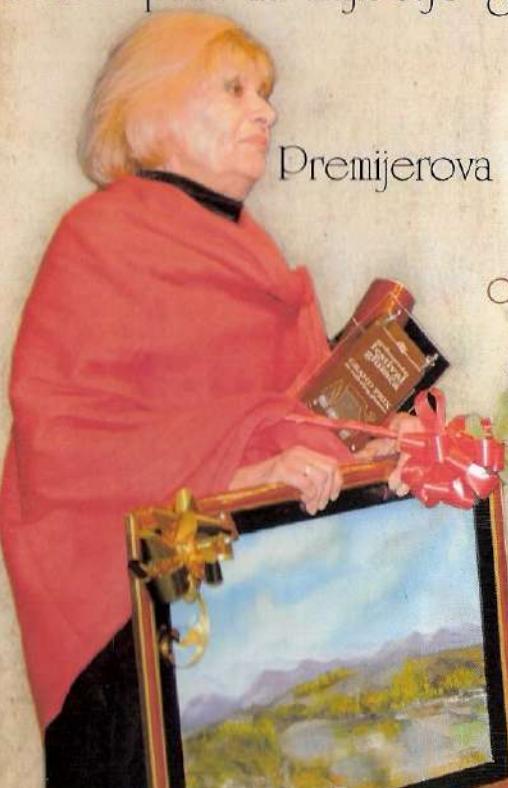
NIKŠIĆKO POZORIŠTE

Pozorište

BESPLATAN PRIMJERAK

„Međunarodni festival glumca Nikšić 2011“

Joana Popovska
Grand prix za najbolje glumačko ostvarenje

Sa otvaranja Festivla
Premijerova obećanja ulivaju nadu

Obilježen jubilej – 125 godina
premijere „Balkanske carice“
Datum za pamćenje

Naš intervju:
Joana Popovska
Meto Jovanovski
Selma Alispahić
Željko Hubač

„Međunarodni festival glumca Nikšić 2011“

Umjesto uvodnika – riječ urednika

Teatarska svetkovina u slavu glumca

„Međunarodni festival glumca Nikšić 2011“, deseti po redu, organizovan je od 19. do 24. decembra, u slavu i čast glumca, kao osnove pozorišne umjetnosti. Festival je, dakle, i ovoga puta ostao dosljedan svojoj osobenosti, zbog čega je i prepoznatljiv u zemlji i regionu. Organizatori Festivala: „Nikšičko pozorište“ i „Zahumlje“, uspjeli su da održe nivo koji ta značajna teatarska smotra međunarodnog karaktera zaslužuje, iako je organizovana u godini ekonomskog krize na ex-YU prostorima, koja je „evidentno uslovila pad produkcije i u kvantitativnom i u kvalitativnom smislu“. To je ocjena Stručnog žirija Festivala, ali i svih drugih relevantnih pojedinaca i subjekata, koji su na posredan, ili neposredan način, učestvovali u organizaciji i praćenju programa manifestacije. Istu, ili sličnu, ocjenu, dijeli i ovdašnja publika koja je očigledno „žedna i željna“ pozorišta, iz noći u noć, tražila „kartu više“ za sve predstave sa festivalskog repertoara.

Učesnici programa: glumci, reditelji, ali i uprave pozorišnih kuća iz okruženja, bili su zadovoljni organizacijom Festivala i činjenicom da se ta smotra u kontinuitetu održava, čime je pružena prilika da se razmijene iskustva i iniciraju nove ideje za saradnju i razmjenu teatarskih produksijskih sadržaja u regionu, te afirmaciju dramske umjetnosti u cijelini, čemu, između ostalog, i služe festivali. Odluke Žirija o dodjeli prestižnih nagrada donešene su jednoglasno, što je najbolja potvrda, da je pozorišna smotra u Nikšiću okupila one stvarače, koji svojim opusom afirmišu glumu i glumca kao okosnice dramske umjetnosti. Istina, repertoar Festivala u Nikšiću, imao je marginalizovane epizodne uloge, pa Grand prix za epizodu nije dodijeljen, što govori da je Žiri svoje odluke bazirao na krajnje profesionalnom odnosu, bez pomici da se zadovolje forme.

Repertoarska koncepcija, gledana u cijelini, je zadovoljila norme i standarde pozorišne umjetnosti, što ukazuje na odličnu selekciju menadžment tima, jer je bez izuzetka, svaka predstava odisala glumačkim umjećem, a prateći sadržaji na sceni (scenografija, muzika, vizuelni efekti...), bili su podređeni glumcu. Na kraju festivalskog jarbol je spušten, ali su u Nikšiću, Crnoj Gori i regionu, ostala sjećanja na više nego dobar pozorišni ugođaj, zbog koga je vrijedjelo čekati na period od godinu i po. Treba se nadati da će se sljedeći susret teatarskih stvaralaca održati u boljim ambijentalnim prilikama, makar kada je u pitanju scenski prostor. U prilog tim nadanjima i stremljenjima i obećanje crnogorskog premijera Igora Lukšića, da će se „kroz punu valorizaciju prostora Sindikalnog doma u kome se održava Festival, stvoriti pretpostavke za njegovu dugoročnu održivost“.

S. Marojević
slavam@t-com.me

„Međunarodni festival glumca Nikšić 2011“

Obilježen jubilej – 125 godina premijere „Balkanske carice“

Datum za pamćenje

„Nikšičko pozorište“ je na otvaranju Festivala glumca, obilježilo značajan datum iz bogate i slavne prošlosti – 125 godina premijernog izvođenja „Balkanske carice“ crnogorskog suverena Nikole I Petrovića Njegoša. To je bila prigoda za osvrte na bogatstvo duha ovoga kraja i cijele Crne Gore.

Predsjednik Pozorišnog savjeta Goran Jevrić

nika u 'daske koje život znaće', podrškom onih koje je svojim odnosom nikšička publika zauvijek vezala za ovaj grad. Svi oni su utkali sebe u nikšičku pozorišnu stvarnost, čineći Nikšić pozorišnim ishodištem poznatih crnogorskih umjetničkih stvaralaca", ocjenio je Lukšić.

„Vjerni pozorišni hroničari podsjetiće nas na prvu pozorišnu predstavu izvedenu u Nikšiću, nedugo nakon što je Crna Gora na Berlinskom kongresu, 1878. godine, dobila potvrdu svog viševječkovnog slobodarskog pregnuća. Od tada su na nikšičkoj pozorišnoj sceni oživjeli likovi najpoznatijih dramskih tekstova, pred zahtjevnom nikšičkom publikom, čija je kritika uvjek bila prava mjera kvaliteta glumačkog ostvarenja“, konstatovao je Lukšić.

Govoreći o značaju datuma iz prošlosti pozorišnog života predsjednik Pozorišnog savjeta Goran Jevrić, je istakao nužnost baštinjaanja pravih vrijednosti ovoga kraja. On je naglasio da se sa posebnim senzibilitetom treba odnositi prema kulturi grada Nikšića, jer je to „jedini siguran put, na kojima buduće generacije, na ovom ili nekom drugom mjestu, obilježavaju jubileje, posvećene ovom, ali i drugim važnim datumima iz bogate kulturne baštine naše države“. U prilog toj tvrdnji, Jevrić je najavio da će crnogorsko izdavaštvo uskoro biti obogaćeno značajnom edicijom monografija u tri toma, u izdanju „Nikšičkog pozorišta“. Knjige govore o „pozorišnoj magiji“, koja u Nikšiću traje već skoro trinaest decenija, a jedna od njih je posvećena nikšičkom Festivalu.

Akademik Sreten Perović, kazao je, da je grad Nikšić nastavljač kulturno-slobodarske crnogorske tradicije i da je uspijevao i u nepovoljnim okolnostima održati upaljenu luč umjetnosti, zahvaljući, prije svega, zasluznom „Zahumlju“ i rezultatima lokalnih pozorišnih zaljubljenika. U Nikšiću se posljednjih godina aktuelizuje potreba da se obnovi profesionalno pozorište i da se ovom gradu vrate suštinske oznake značajnog kulturnog centra. „Tom procesu samoohrabrenja bitno doprinose muzički i pozorišni festivali u Nikšiću, od kojih najjače podsticajno dejstvo ima međunarodni festival posvećen glumačkoj umjetnosti. U tom kontekstu i Nagrada ‘Veljko Mandić‘, trajno podsjeća na voluminozni opus jednog od najistaknutijih crnogorskih pozorišnih i filmskih glumaca. Nikšić ovom Nagradom na dobar način širi misiju pozorišne umjetnosti i afirmiše duhovnost nove Crne Gore, posebno dodjelom ovog priznanja zaslužnim umjetnicima koji nisu porijeklom iz Onogašta, a neki od njih - ni iz Crne Gore“, kazao je akademik Perović.

„Medunarodni festival glumca Nikšić 2011“

Na otvaranju Festivala uručena Nagrada „Veljko Mandić“

Dragica Tomas – laureat

Prvakinji i počasnom članu Crnogorskog narodnog pozorišta Dragici Tomas, na otvaranju Festivala (19. decembra) uručena je Nagrada „Veljko Mandić“, koju „Nikšićko pozorište“ dodjeljuje za poseban doprinos u pozorišnom stvaralaštvu. U obrazloženju Žirija za dodjelu tog prestižnog priznanja, navodi se da je „Dragica Tomas sa uspjehom tumačila brojne likove iz crnogorske, južnoslovenske i svjetske dramske literature, koje su joj donijele najveća nacionalna i ondašnja jugoslovenska priznanja i veoma pozitivne ocjene pozorišnih kritičara“. Dragica Tomas je dobitnik brojnih nagrada i priznanja, a među njima najznačajniji: Trinaestojulske nagrade i dvije Sterijine - za najbolju žensku ulogu i za životno djelo.

Plaketu i novčani dio nagrade od 1884 eura, što podsjeća na godinu kada je izvedena prva pozorišna predstava u Nikšiću, glumici Tomas je uručio predsjednik Opštine Nebojša Radojičić. O njenom stvaračkom opusu govorio je akademik Sreten Perović, koji se osvrnuo na vrijedan doprinos Tomasove za crnogorsk i južnoslovenski pozorišnu i filmsku umjetnost.

Nagradu je glumica Tomas, kako je rekla na svečanosti, doživjela kao privilegiju, jer je tim priznavanjem, imala „čast da bude izdvojena i darovana mnogim odlicjima, koje samo rijetke podižu na uzvišenja, nedostiznim, nažalost, za najveći broj onih, čiji život je umjetnost“. Ona je podsjetila da se „Nikšićko pozorište“ u svojoj dugoj istoriji gasilo, ali i da se za razliku od drugih u Crnoj Gori, jer se opet vraćalo u život! Zbog toga je uručenje Nagrade na dan kada se slavi jubilej „Balkanske carice“ i otvara Festival glumca, Tomas doživjela kao „slavlje i početak novog početka“. Zahvaljujući se Žiriju na senzibilitetu za njenu individualnost u ogromnom glumačkom svijetu, Tomas je istakla značaj i značenje nagrade, koja „nosi ime glumca, jednog iz plejade onih velikih koji su izgradili i ostavili za sobom čvrste temelje na kojima stasavaju nove generacije“.

„Sa Veljkom Mandićem bilo je sigurno i radosno graditi veliko zdanje, koje se zove predstava. Bio je intelektualac, glumac, koji se ne predaje. Posljednji susret sa njim zbio se u Nikšiću, za njega u jednom veoma bolnom danu. Ličio mi je tada na antičkog heroja iz Euripidovih drama. Kasnije se ispostavilo, da je to bilo posljednje viđenje. I ja, nosim mnoga sjećanja na njega, ali taj susret pamti najduže. S njim smo u procesu teškog traganja za likovima u sebi, pružali jedni drugima prijateljsku podršku, sve dok ga nije pobjedio i sa sobom odnio zauvijek, njegov preteški bol. Time što je ovoj nagradi, kojom se veliča glumačka igra, dao njegovo ime, Nikšić mu je odao najveće priznanje. Kao što je on čuvao lik i duh crnogorskog čovjeka na sceni, njegov grad i tim gestom čuva njega i njegovo djelo“, rekla je Tomas na uručenju Nagrade.

Nagrada „Veljko Mandić“ ustanovilo je „Nikšićko pozorište“ prije šest godina. Prvi laureat je bio glumac Drago Malović, a nagradu su dobili i poznati crnogorski reditelji: Blagota Eraković, Branislav Mićunović i Goran Bulajić. Nagrada je prije dvije godine uručena i glumici Miri Stupici.

„Medunarodni festival glumca Nikšić 2011“

U konkurenciji pet predstava, dvije bez nagrade

Selekcija opravdala osobenost

„Medunarodni festival glumca Nikšić 2011“, održao se od 19. do 24. decembra, na Sceni 213 u koprodukciji JU-a „Nikšićko pozorište“ i „Zahumlje“. Festival je održan pod pokroviteljstvom Ministarstva kulture i Opštine Nikšić. U takmičarskom dijelu programa, izvedeno je pet predstava, dok je šestu publike odgledala, na svečanom zatvaranju, u čast nagrađenih. Pored Crnogorskog narodnog pozorišta, na teatarskoj smotri u Nikšiću, predstavili su se i Sarajevski ratni teatar (SARTR), Satiričko kazalište Kerempuh iz Zagreba, Narodno pozorište iz Užica i Mali dramski teatar iz Bitole.

Ljubitelji pozorišta u Nikšiću bili su u prilici da tih dana uživaju u različitim pozorišnim izrazima, koji donose nove tematske sadržaje i zanimljive socijalne i intimne priče, počev od Joneskove drame apsurda, pa do tekstova koji odslikavaju aktuelna društvena kretanja. Menadžment tim festivala: Goran Jevrić, Veljko Mićunović, Sava Cupić, Momir Mijović, Zoran Bulajić i Vojislav Krivokapić, nesumnjivo je odradio kvalitetnu selekciju, čime je potvrđena osobenost Festivala u regionu.

Odlukom Žirija **Grand prix za najbolje glumačko ostvarenje**, pripalo je makedonskoj glumici, Joani Popovskoj, za ulogu Starice, u predstavi „Stolice“, reditelja Ljupča Georgijevskog, a u produkciji Malog dramskog teatra iz Bitole. **Grand prix za najbolju predstavu**, dodijeljen je komadu „Lasice“, u produkciji Crnogorskog narodnog pozorišta, koji je po tekstu Jelene Mijović režirao Stevan Bodroža. **Grand prix za najbolji partnerski odnos**, pripao je glumcima Selmi Alispahić i Metu Jovanovskom, za uloge gospodice Fišer i Pikasa, u predstavi „Jedan Pikaso“. Ta predstava je rađena u produkciji Sarajevskog ratnog teatra (SARTR). Predstavu „Jedan Pikaso“, po tekstu Džefrija Hačera režirala je Ljiljana Todorović. **Specijalna nagrada Žirija** pripala je Branki Stanić, koja je tumačila lik Anice, u predstavi CNP-a „Lasice“. Grand prix za najbolju epizodnu ulogu nije dodijeljen. Dvije predstave: „Kraj vikenda“ (Narodno pozorište Užice) i „Profesionalac“ (Satiričko kazalište Kerempuh iz Zagreba), nijesu dobitile nagradu.

Zavjesa je spuštena! Do sljedećeg susreta. U međuvremenu, valja se nadati, da Festival neće biti jedina pozorišna zgoda u našem gradu, već da će pozorišni život teći u kontinuitetu. Zbog publike, zbog dramske umjetnosti, koja nosi posebnu draž. U protivnom, neće biti ni kvalitetne ponude na kulturnoj adresi Nikšića, a i mnoga obećanja ostala bi samo „mrtvo slovo na papiru“.

„Međunarodni festival glumca Nikšić 2011“

Sa otvaranja Festivala

Premijerova obećanja ulivaju nadu

Sudeći po riječima crnogorskog premijera Igora Lukšića, nikšićku kulturu očekuju bolji dani. Predsjednik Vlade je, otvarajući „Međunarodni festival glumca Nikšić 2011“, najavio revitalizaciju značajnih objekata infrastrukture, koji će biti u „službi“ poslenicima kulture. Podsećajući da je nikšićki Festival pokrenut sredinom devedesetih godina minulog vijeka, od grupe pozorišnih zaljubljenika i da je Vlada Crne Gore pokrovitelj te smotre od 2007. godine, Lukšić je najavio perspektivnije dane za ovdašnju kulturu. Bolji uslovi za rad nikšićkih poslenika kulture, prema njegovim riječima, biće mogući tek nakon revitalizacije Doma vojske, Doma revolucije i bioskopske sale „18 septembar“.

„Namjera nam je da kroz punu valorizaciju prostora Sindikalnog doma, u kom se održava Festival, stvorimo prepostavke za njegovu dugoročnu održivost, kao i održivost sličnih projekata koji se mogu vezati za ovaj prostor“, obećao je Lukšić. On je rekao da će Vlada Crne Gore, nastaviti sa podrškom projektima iz kulture, za što je već za ovu godinu planirano privođene namjeni bioskopske sale ‚18 septembar‘, investicije u vrijednosti od 300 000 eura, kojom će Nikšić dobiti multifunkcionalan prostor za realizaciju kulturnih dešavanja. U toku 2012. godine, prema riječima premijera, biće izrađen i Master plan namjene Doma revolucije, zašta je Vlada opredijelila 100 000 eura.

„Na taj način bi trebalo da se stvore mogućnosti za sproveđenje međunarodnog tendera, u cilju iznalaženja rješenja za višegodišnji problem neprivođenja namjeni tog prostora, kroz model Javnog privatnog partnerstva. Pitanje koje će, takođe, biti pod punom pažnjom, je ono koje je vezano za valorizaciju Doma vojske. Ovim potvrđujemo da je Vlada Crne Gore, uprkos brojnim izazovima koje nameće aktuelna globalna finansijska i ekonomска kriza, uspjela da nađe načina kako bi doprinijela afirmaciji i razvoju kulture u Crnoj Gori. Siguran sam da ćemo poboljšanjem života građana i unapređenjem poslovog ambijenta u Nikšiću, kojim ćemo aktivirati njegove privredne potencijale u predočetnom periodu stvoriti preduslove da se u značajnoj mjeri poveća broj onih koji će pružiti podršku razvoju svih sfera društva, u kojem kultura zauzima značajno mjesto“, poručio je premijer Lukšić.

Nakon što je premier otvorio Festival, njegov zvanični (takmičarski) dio programa počeo je predstavom „Jedan Pikaso“, Sarajevskog ratnog teatra (SARTR), a narednih pet večeri smjenjivale su se predstave: „Lasice“ (Podgorica), „Profesionalac“ (Zagreb), „Kraj vikenda“ (Užice) i „Stolice“ (Bitolj).

Pored predsjednika Vlade, prigodnoj svečanosti na proslavi jubileja i otvaranju Festivala prisustvovali su i druge zvanice iz državnog, kulturnog, privrednog, političkog i javnog života Crne Gore.

Premijer Igor Lukšić na otvaranju Festivala

„Međunarodni festival glumca Nikšić 2011“

Odluka i obrazloženje Žirija

Popovska najbolja glumica

Svečanim uručenjem nagrada i izvedbom predstave „Plan B“ Hercegnovskog pozorišta, 24. decembra, na Sceni 213, zatvorena je i posljednja stranica festivalskog repertoara. Žiri u sastavu: Željko Hubač (predsjednik) i članovi: Draško Đurović i Jelena Nenezić Rakočević, apostrofirao je da su organizatori Festivala uspjeli da održe nivo koji ta značajna teatarska manifestacija, međunarodnog karaktera, zasluguje. Žiri je sve odluke donio jednoglasno.

Grand prix za najbolje glumačko ostvarenje Festivala dodijeljen je Joani Popovskoj, za ulogu Starice, u predstavi „Stolice“ Ežena Joneska, u režiji Ljupča Giorgijevskog, a u produkciji ZKU Mali dramski teatar iz Bitolja.

Grand prix za najbolju predstavu pripao je komadu „Lasice“ Bojane Mijović, u režiji Stevana Bodrože, a u produkciji Crnogorskog Narodnog pozorišta iz Podgorice.

Grand prix za najbolji partnerski odnos na sceni dodijeljen je Selmi Alispahić i Metu Jovanovskom, za tumačenje uloga Gospodice Fišer i Pikasa, u predstavi „Jedan Pikaso“ Džefrija Hačera, u režiji Ljiljane Todorović, a u produkciji Sarajevskog ratnog teatra (SARTR).

Grand prix za epizodnu ulogu nije dodijeljen.

Specijalna nagrada stručnog žirija pripala je Branki Stanić za tumačenje uloge Anice, u predstavi „Lasice“ Bojane Mijović, u režiji Stevana Bodrože, a u produkciji Crnogorskog Narodnog pozorišta iz Podgorice.

Mlada crnogorska glumica Branka Stanić je nagradu doživjela kao „Oskara“, dok je za Joani Popovsku to priznanje na nikšićkom Festivalu, i više od te najpoznatije glumačke lente u svijetu. To što je predstava „Lasice“ ponijela titulu najbolje, direktor Crnogorskog narodnog pozorišta Janko Ljumović, vidi kao potvrdu uspješne produkcije nacionalnog teatra, ali i afirmacije mladih crnogorskih dramaturga. Glumački par iz Sarajeva: Alispahić i Jovanovski, zbog ranije preuzetih obaveza nijesu stigli na svečanost za dodjelu nagrade. Tim povodom Sarajevski ratni teatar, poslao je telegram, u kojem se u ime glumaca predstave i kolektiva zahvaljuje za prestižnu nagradu. SARTR je izrazio nadu da će sa „Nikšićkim pozorištem“ i dalje uspješno sarađivati.

Predsjednik Žirija Željko Hubač, na Press konferenciji, istakao je osobnost festivala i njegov značaj za dramsku umjetnost. Član Žirija Draško Đurović, govoreći o pozorišnoj umjetnosti, stavio je akcenat na značaj teatarskog života u Nikšiću koji je iznjedrio brojne poznate dramske umjetnike. Članica Žirija Jelena Nenezić Rakočević, istakla je da bi kao glumica više voljela, da je na Festivalu imala učešća, ali i da joj članstvo u njegovom Žiriju, značilo puno, jer je i na taj način doprinijela afirmaciji pozorišne umjetnosti.

Žiri na pressu

„Međunarodni festival glumca Nikšić 2011“

Hronika Festivala – „Jedan Pikaso“ iz Sarajeva

Jovanovski i Alispahićka najbolji partneri na sceni

Zvanični, takmičarski dio programa „Međunarodnog festivala glumca Nikšić 2011“ početo je 19. decembra predstavom „Jedan Pikaso“, Sarajevskog ratnog teatra (SARTR). Taj pozorišni komad rađen je po tekstu Džefrija Hačera, a u režiji beogradske rediteljke Ljiljane Todorović. Uloge su povjerene: poznatom makedonskom glumcu Metu Jovanovskom i prvakinja SARTR-a Selmi Alispahić.

„Jedan Pikaso“ je na najbolji mogući način otvorio repertoarsku knjižicu Festivala, jer predstava posjeduje sve scenske elemente, koji u prvi plan stavljuju glumca kao osoknicu pozorišne umještosti. Iskusni glumački par je cijelokupnu potresnu priču o slikaru Pikasu iz podruma u Parizu, za vrijeme njemačke okupacije, izvanredno scenski odradio, što je već nakon prvih replika publike odmah osjetila i nagradila aplauzima, a kritika, na okruglom stolu, potvrdila pozitivnim ocjenama. Nije bilo sumnje da će protagonisti sarajevskog tetra ponijeti **Grand prix za najbolji partnerski odnos**, jer su pokazali da je pozorište kolektivni čin i da uspjeh predstave zavisi ponajprije od interakcije aktera na sceni. Glumački „dvojac“ je uspio da prevaži nedostatke teksta, što je publike osjetila, pozdravljajući sjajne bravure. Spoj

Metu Jovanovski i Selmu Alispahić, „Jedan Pikaso“

iskustva i mladosti, uz dokazane talente, su samo dodatno uzdigli kvalitet navedenog pozorišnog djela.

Rad na predstavi za oba aktera bio je izazov, što su potvrdili na okruglom stolu kritike, nakon izvođenja „Pikasa“ na Sceni 213. Za iskusnog glumca Jovanovskog, saradnja sa sarajevskim Sartom je nešto posebno, jer mu je donijela osobeno iskustvo zbog razmjene energije različitih prostora, bez koje se i ne može zamisliti savremeni teatar. Glumica Alispahić kazala je da se posebna vrijednost „Jednog Pikasa“ jasno vidi u njegovoj antifašističkoj poruci, što se, tice i civilizacijske budućnosti. To mišljenje glumica temelji, ne samo na osnovu izvanrednog Hačerovog teksta, već i na činjenici da je SART nastao u vremenu kada se umjetnik u Sarajevu morao opredijeliti, hoće li biti na strani fašizma, ili slobode. Ona je podsjetila da je to sarajevsko pozorište nastalo 1992. godine, kao krik tamоsnijih umjetnika protiv genocida, kulturocida i protiv svake vrste ugrožavanja ljudskih sloboda i života. „Jedan Pikaso“ je predstava, koja je pokazala šta sve umjetnik u ekstremnim situacijama, ludim i krvavim vremenima, može da učini.

Muzik potpisuje Ališer Sijarić, dok je scenografiju uradio Osman Arslanagić, a kostime Vanja Popović. Predstava je premijerno igrana na sceni SARTR-a u martu prošle godine, a imala je zapažene izvedbe na festivalima u Beogradu, Strumici i Kragujevcu.

„Međunarodni festival glumca Nikšić 2011“

Hronika Festivala – „Lasice“ brižnjale

Grand prix za najbolju predstavu

Drugi dan Festivala protekao je u znaku predstave „Lasice“ Crnogorskog narodnog pozorišta (CNP). Reditelj Stevan Bodroža, je tu priču scenski odslikao na osoben način, po tekstu mlade dramaturškinje Bojane Mijović. Izvanredna glumačka ekipa: Žaklina Oštir, Nada Vukčević, Branka Stanić i Simo Trebešanin, su na veoma vješt i hiper senzibilan način iznijeli crnogorsku žensku priču u kojoj se nadmeću absurd i surovost. Izvanredan tekst, jasni rediteljski rezovi, odlična gluma u fantastičnom scenskom ambijentu, zaokružili su taj projekat, kao školski primjer zbog čega vrijedi ići u pozorište. Dirljiva priča dojmila je i publiku, koja je sabirala i razmjenjivala utiske u prohладnom holu Scene 213. Iako je bilo tek drugo veče Festivala, što je prognoze činilo preuranjenim i nezahvalnim, „Lasice“ su već „rezervisale“ mjesto među favoritima.

Student dramaturgije sa Cetinja, Bojana Mijović tvrdi da je drama „Lasice“ zapravo njen obračun sa tradicijom, te da je po završetku teksta zbacila ogroman „teret sa pleća“. Tekst je nastao na drugoj godini studija, a predstava je premijerno izvedena u maju prošle godine na Velikoj sceni CNP. Mijović, je kazala da su tri žene u njenoj priči, zaboravljene od svih i kao jedini put ka njihovom boljem životu, je onaj kojim korača Jovan, kao simbol bijega od tuge, samoće zlostavljanja, osude, ali i bijeg od drugog muškarca iz prošlosti. Glumica Žaklina Oštir, je potvrdila riječi tekstopisca, navodeći da to nije priča o Crnoj Gori juče, ili prije više decenija, već je to i savremena crnogorska storija. Kroz lik Zorke, kazala je Oštir prikazana je žena koja želi da pobegne od stvarnosti i od učmale sredine, a uz sve to, ona je i baba djevojke, koja nastoji da bude primjećena. Glumica Nada Vukčević, lik Mirjane je besprekorno iznijela na scenu, dajući cijelom komadu jednu osobenu vrijednost. To se dalo zaključiti ne samo u pozorišnoj sali, već i na okruglom stolu kritike, gdje je Vukčević rekla da prosto obožava Mirjanu, osobu punu energije, koja nije kanalisana. Zato je taj lik, kazala je Vukčević, jedno slatko i tužno biće, koje je istovremeno i zadovoljno i nezadovoljno sobom.

Posebno zanimljiva gluma je mlade akterke Branke Stanić, koja igra tinejdžerku Anicu i koja je svojim scenskim nastupom pobrala lisorike, od publike, ali i kritike. Ona je dobitnik Specijalne nagrade Stručnog žirija. Stanić je ulogu doživjela kao veoma zahtjevnu, jer je velika razlika u odrastanju kada je ona bila djevojčica i današnjih generacija. Glumac Simo Trebešanin, pojašnjavajući lik Jovana, rekao je da mu nije bilo lako raditi predstavu, u kojoj dominiraju tri jaka ženska lika. „Zato sam morao da se prilagodom njima, jer sam samo njihovo svjetlo na kraju tunela“, kazao je Trebešanin.

Zaključak Stevana Koprivice, zapisan u afisu predstave, da su „Lasice“ vješto pisan komad gdje se mnogo stvari događa i rješava u malom znakovitom prostoru“, kao i njegovo scensko izvođenje u izvanrednom rediteljskom i glumačkom opusu, sigurno ukazuju da će ta predstava potrajati na sceni i da CNP, sa ovim i sličnim projektima, profiliše svoju produkciju na najbolji mogući način.

Detalj iz predstave „Lasice“

„Međunarodni festival glumca Nikšić 2011“

NIKŠIĆKA
POZORIŠTA

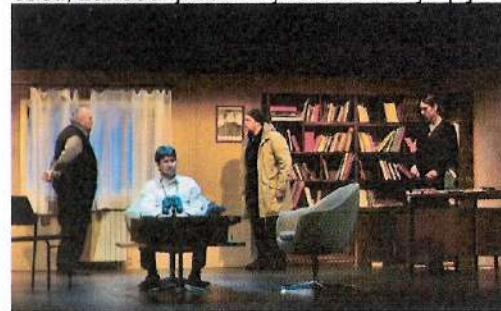
Hronika Festivala – „Profesionalac“ iz Zagreba

Priča o ljudskom dostojaństvu

Drama „Profesionalac“, u produkciji Kazališne družine Glumci u Zagvozdu i Satiričkog kazališta Kerempuh iz Zagreba,igrana je trećeg dana Festivala i imala je odličan prijem kod publike, jer se, prije svega radi o dirljivoj priči, koja funkcioniše u svim sistemima.

Predstava je scenski postavljena po kultnom tekstu Dušana Kovačevića, a rediteljski je prvjenac poznatog glumca Bogdana Diklića, dobitnika mnogobrojnih nagrada i priznanja za pozorišne i filmske role. Uloge u komadu „nosi“ glumačka ekipa: Danko Ljuština, Vedran Mlikota, Anica Kovačević i Siniša Ružić, koji su iznjansiranim umjetničkim izrazima publici preočili priču protkanu emocijama, politikom i literaturom. Ta drama je „prožeta preispitivanjem biti osnovnog ljudskog dostojaństwa, a njezin je dijalog snažan u svojoj ogoljenosti i sveden na najbitnije“, što je potvrda dobre festivalske selekcije.

Na okruglom stolu kritike glumac i producent Vedran Mlikota, objasnio je da se Kazališna družina u osnovi bavi glumačkim teatrom, odnosno pozorišnim komadima, koji u prvi plan stavlju glumca. Zbog toga je toj producentskoj kući Kovačevićev tekst bio izazov i pravi ugođaj. „Profesionalac“ je savremeni tekst koji funkcioniše na svim merdijanima, tako da je „ta priča izvedena u mnogim pozorištima svijeta“, kazao je Mlikota. Glumac Danko Ljuština predstavu doživljava kao sagu o civilizaciji. „Pokazalo se, nažalost, da to nije samo pitanje našeg mentaliteta, već cijele civilizacije. Špajunaže i Labana, koji šetaju svijetom, ima svuda. Razlika je samo što kod Labana, iz komada ima časti, zanesenjaštva i viere. Današnji špajuni posao rade isključivo zbog novca“, mišljenja je Ljuština. Anica Kovačević, koja tumači lik Marte, transformacije ima izvan scene, ali kaže, da tako kreirana uloga ne umanjuje dramsku napetost cijelog komada, a samim tim ni ulogu. „Naprotiv, to je potvrda da nema malih i velikih uloga, jer svaku treba odraditi i predstaviti publici na najbolji mogući način“, kazala je Kovačevićeva.

Akteri predstave „Profesionalac“

Za Sinišu Ružića bilo je zadovoljstvo raditi na projektu o Labanovoj životnoj priči i sudbinu. Iako igra marginalizovani lik, rad sa vrhunskim glumcima u ovom komadu, puno mu znači, a cijela ekipa se, kako reče, trudila da komadu podigne dramatizaciju na najveći vrh, na „vrh od igle“. Prema ocjeni Zorana Koprivice, profesora Fakulteta dramsih umjetnosti sa Cetinja, „Profesionalac“ je izvanredna predstava, jer su glumci doprinijeli da se taj pozorišni događaj dugo pamti.

Muziku u „Profesionalcu“ potpisuje čuveni Arsen Dedić, scenografiju je odradio Vedran Mlikota, dok se za kostime pobrinula Đurđa Janeš. Predstava na nikšićkom Festivalu nije dobila nagradu, ali je potvrdila da je pozorište umjetnost koja se čita na osoben način.

međunarodni
festival
glumca

„Međunarodni festival glumca Nikšić 2011“

Hronika Festivala – „Kraj vikenda“ iz Užica

Pitka priča svakodnevnog života

„Kraj vikenda“ Užičkog narodnog pozorišta je preposljednja predstava u konkurenciji za nagrade. Ta predstava je izvedena umjesto komada „Ines de Castro“, koji iako najavljen u repertoaru, na Festivalu nije gostovao iz opravdanih razloga. U Nikšiću je „Kraj vikenda“ izveden jubilarni – stoti put, što već u samoj najavi, govori da se radi o veoma „pitkoj“ pozorišnoj priči, koju zanatski, do perfekcije, već četrnaest godina, izvodi glumački par: Slobodan Ljubičić i Divna Marić.

Njih dvoje, na najbolji način prezentovali su vječitu priču dvoje ljudi u srednjim godinama. Riječ je o duhovitoj, intrigantnoj, zabavnoj i na momente, vrlo prepoznatljivoj priči, iz svakodnevnog života supružnika, koji nakon višegodišnjeg braka analiziraju svoje uspjehe ili neuspjehe. Iz scene u scenu, iz dijaloga u dijalog, Marić i Ljubičić, gledaoca uvode u priču, koja ga ne ostavlja ravnuđušnim. To mišljenje dijeli i glumac Ljubičić, jer smatra da je taj komad odličan primjer i pokazatelj ličnih, intimnih sukoba i tzv. mini revolucija, koje se prepliću kroz ličnu sudbinu pojedinca.

Struktura teksta Moma Kapora u ovom komadu nije narušena, ali su vidljive rediteljske izmjene Lilijane Ivanović. U centar pažnje stavljenе su intrigantne teme dvoje ljudi u krizi identiteta. Glumica Marić, kao i njen partner na sceni – Ljubičić, ne krije zadovoljstvo što su igrali pred nikšićkom publikom. Marićka je kazala da su ona i Ljubičić, predstavi vremenom dali lični pečat, jer su im bile jako bitne nijanse. Nesumnjivo je da su te njihove improvizacije napravile kvalitetnu duo dramu. Za skoro deceniju i po trajanja, komentari su, od premijere do izvođenja u Nikšiću, uvijek bili pozitivni.

„Na brojnim izvođenjima ove predstave, događale su nam se lijepi stvari, pa smo ovu predstavu doživjeli kao raritet“, kazala je Marićka. Objasnjavajući popularnost komada i nakon toliko godina od premijere, ona je istakla njegovu specifičnost, koja se, prije svega, ogleda u „susretu“ glumaca sa publikom, tokom same igre. Na početku ta ideja i nije bila baš združno prihvaćena, ali je kasnije naišla na simpatije publike. Iako je ostala bez nagrade, predstavu „Kraj vikenda“ dugo će pamtiti nikšićka publiku.

NIKŠIĆKA
POZORIŠTA

međunarodni
festival
glumca

„Međunarodni festival glumca Nikšić 2011“

NIKŠIĆKO POZORIŠTE

Hronika Festivala – „Stolice“ na sceni 213

Tragična farsa o praznini života

Zvođenjem predstave „Stolice“ makedonskog „Malog dramskog teatra“, 24. decembra, završen je takmičarski dio repertoara „Međunarodnog festivala glumca – Nikšić 2011“. Taj komad je režirao Ljupčo Gjorgjevski, po motivima drame „Stolice“, Ežena Joneska. Uloge su povjerene: Joani Popovskoj i Anastasu Popdimitrovu.

„Stolice“ je absurdna priča satkana kao tragična farsa. Kao takva ona je očigledan primjer metafizičkog u pozorištu. Glavna tema ovog komada je praznina života, a ona je na sceni izražena kroz govor, kretanje i glumu. Cijela predstava oslonjena je na retoriku i pokret glumaca, čime se na specifičan i u pozorišnoj umjetnosti, veoma težak način, izražava poenta priče. Publika je, prema ocjeni prof.dr Zorana Koprivice, bila zatećena ogromnom koliciom energije. „Stolice“ kao drama absurdna pokazuje lojalnost, tugu i pokajanje. Početak haosa, u predstavi se nazire, kroz „nerealnost realnog svijeta“. No, sve je to viđeno u jednom apstraktном i za pozorišnu umjetnost zanimljivom pravcu. Zbog toga gledaocu nije teško zaključiti da se u ovom komadu radi o pozorištu absurdna, što je i vjerna autorska zamisao teme.

„Fikcija (beletristica) nam pomaže da preživimo. Čudna je ta igra sa fikcijom, bez koje nema života. Njena nerealnost je korisna. U predstavi je igra ozbiljan fenomen i mi igrajući se i stvarajući lažnu biografiju, bježimo u neki drugi svijet. To je put kojim ja gradim moj odnos do smisla svijeta, života i idealja. Ovdje je riječ o samoći, praznini, jer šta god da uradimo, praznina je ta koja nam ostaje. Volim da se bavim absurdom koji je postao velika istina, jer ustvari život nam je postao absurd“, rekla je glumica Popovska, koja je na nikšićkom Festivalu osvojila prvu nagradu, odnosno **Grand prix za najbolje glumačko ostvarenje**. Dva dana prije, Popovska je u Albaniji dobila značajnu nagradu, takođe za ulogu Starice u „Stolicama“.

„Mali dramski teatar“ sa tom predstavom gostovao je više puta na poznatim scenama u Evropi, odakle su stigle i pozitivne kritike o cijelokupnom scenском izrazu komada. Prema broju predstava, nagrada i turneja u zemlji i van njenih granica, prema statistici iz 2009. godine, „Mali dramski teatar“ iz Bitolja prepoznat je kao najuspješnije pozorište u Makedoniji. Uduženje je 2008. godine osnovao bivši makedonski ministar kulture Blagoja Stefanovski, u saradnji sa ljudima iz pozorišta, uključujući direktore i glumce. Taj teatar je nastao iz želje da se stvori pozorišna produkcija, sa kvalitetnijim predstavama, inovacijama i tematskim pitanjima. Cilj tog pozorišta je pozornica – moćna, društveno relevantna i sa pozorišno dopadljivim komadima, koji tretiraju pitanje i probleme savremenog života, što je sudeći po dosadašnjim reputacijama i ostvareno.

„Stolice“ - drama absurdna

ozbiljan fenomen i mi igrajući se i stvarajući lažnu biografiju, bježimo u neki drugi svijet. To je put kojim ja gradim moj odnos do smisla svijeta, života i idealja. Ovdje je riječ o samoći, praznini, jer šta god da uradimo, praznina je ta koja nam ostaje. Volim da se bavim absurdom koji je postao velika istina, jer ustvari život nam je postao absurd“, rekla je glumica Popovska, koja je na nikšićkom Festivalu osvojila prvu nagradu, odnosno **Grand prix za najbolje glumačko ostvarenje**. Dva dana prije, Popovska je u Albaniji dobila značajnu nagradu, takođe za ulogu Starice u „Stolicama“.

„Međunarodni festival glumca Nikšić 2011“

Hronika Festivala – „Plan B“ u čast nagrađenih

Hercegnovski pozorišni hit

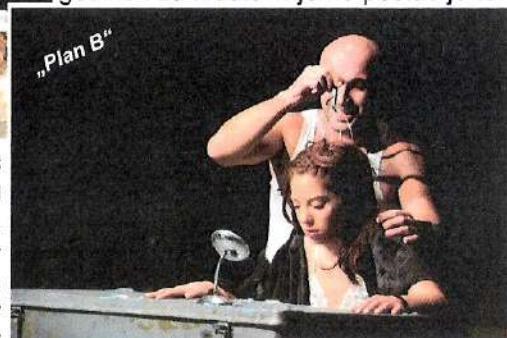
Nakon svečanog proglašenja i uručenja nagrada, Hercegnovsko pozorište, u čast nagrađenih, izvelo je predstavu „Plan B“, čime je i zvanično završen „Međunarodni festival glumca 2011“. Reditelju Slobodanu Milatoviću, koji potpisuje i scenografiju, kao literarni predložak poslužio je tekst Marije Čolpe. Uloge tumače: Dušan Kovačević, Julija Milačić, Žužana Varga, Nada Čolpa

NIKŠIĆKO POZORIŠTE

/ Jelena Bijelović. Songove je odradio Rambo Amadeus, a kostime Izabela Matoš. Riječ je o komadu koji je premijerno izveden sredinom oktobra 2010. godine i za kratko vrijeme postao je te-

„Plan B“

atarski hit. Ovdašnja publika već je bila u prilici da ga odgleda je u okviru repertora minule sezone. Svi akteri ove predstave, bez izuzetka, izvanredno tumače uloge, toliko ubjedljivo da se i publika saživjela sa problemima dvoje mlađih koji se vole, naslućujući šta je za njih jedino moguće rješenje – rastanak. Stalni obrti – smijeh u sali izazvan pojedinim komičnim scenama, te emocije izražene kroz potpuni muk i osjećanje patnje i bola, daju potajnu nadu da će sve to samo predstava, a ne stvari život.

Reditelj Milatović kaže da je u „Plan B“, pokušao da stilski pomiri naturalizam, dramsku strukturu i simboliku.

„Rad na ovoj predstavi, za mene je potpuno novo iskustvo, što se odnosi i na glumačku igru, i na dramaturgiju, i na žanr... Toliko je drugačije, da izvlačim sebe kao reditelja iz prvog plana, i u prvi plan ističem tekst, a onda i glumce. Rekao bih, da u 'Planu B' nesebično radim za druge. Rambo i ja, kao da statiramo u ovoj predstavi. Za Juliju Milačić je ovo prva velika uloga. Žužana Varga je glumačko i pjevačko otkriće. Dušana Kovačevića sam odmah prepoznao kao Genija. ... 'Plan B' je veoma značajan – ovom predstavom promovišemo novog, vrlo dobrog autora, darovitog i zrelog dramskog pisca.

... Predstava će dati novi impuls Hercegnovskom pozorištu. ... Dobra energija sa kojom svi radimo predstavu sigurno obećava dobro umjetničko djelo“, potvrdio je Milatović na Festivalu u Nikšiću, svoje ranije date izjave „Pozorištu“.

„Međunarodni festival glumca Nikšić 2011“

NIKŠIĆKO POZORIŠTE

... Naš intervju...

Glumica Joana Popovska

Gluma je moj život

Joana Popovska, poznata makedonska i južnoslovenska glumica, već pedeset godina uspješno vlasti pozorišnom scenom. Dobjektor je mnogih nagrada i priznanja, između ostalih, i Sterijine nagrade za životno djelo. U svojoj bogatoj i uspješnoj karijeri, scenski je predstavila oko četiri stotine likova. Pozorište joj je, pored porodice i prijatelja, najveća ljubav koja joj život čini mnogo lijepšim. Književnica i pozorišna kritičarka Nina Mazur, je za Joanu Popovsku, kazala da ona treba na festivalima da se pojavljuje samo na završnim večerima, kada se igraju predstave van konkurenkcije, „jer Popovska gdje god da dođe, osvoji nagradu“. To se desilo i u Nikšiću, na „Međunarodnom festivalu glumca“, gdje je osvojila Grand prix za najbolje glumačko ostvarenje.

„Pozorište“:...Vi glumite cijelim svojim bićem, čak nam se čini i da je vaš sekundarni treptaj, teatarski. Koliko Vam je takva gluma donijela u životu, a koliko je imala danka...?

„Napravila sam puno u svojoj karijeri. Ove godine sam proslavila

pedeset godina rada, datum koji nijesam baš ni obilježila na poseban način. Tog dana kada sam punila pola vijeka na sceni, sreću me u gradu jedan simpatični dečko, vlasnik jednog skromnog kafića. Čestitao mi je i rekao da želi da budem gost u njegovom kafeu i da će on organizovati koktel u čast moje pedesetogodišnje karijere. Rekao mi je tom prilikom da želi samo svojim gostima da podijeli par mojih fotografija. Desilo se, nešto kasnije, da je taj koktel bio prava velika radost. Ja, moja familija, oko petnaestak najbližih saradnika i nekoliko gostiju tog kafea, na skroman način proslavili smo moj petodecenijski jubilej. Da, u pravu ste, realizovala sam četiri stotine glavnih uloga, ali ako se uzme u obzir da je svaka predstava najmanje izvedena četiri puta, onda je to mnogo više. Bližim se brojci od najmanje četiri hiljade igranja. Recimo, ‘Marijinu svadbu’ odigrala sam oko sto puta. Za sve to vrijeme pozorište mi je mnogo toga darivalo. Nagrade, svakako pamtim, ali najdraža su mi prijateljstva. Danas sam u Nikšiću upoznala dosta divnih ljudi i ja sam već zadovoljna što sam došla da igram u ovaj grad, na Festival koji je posvećen glumcu“.

„Pozorište“:...Sada ste u penziji, ali ste i dalje aktivno na sceni. U posljednje vrijeme puno radite i u inostranstvu...

„Otišla sam rano u mirovinu. Željela sam da oslobodim jedno

„Međunarodni festival glumca Nikšić 2011“

NIKŠIĆKO POZORIŠTE

radno mjesto za mladog glumca. To sam tada smatrala ispravnim, a i danas tako gledam na tu moju odluku. No, bez obzira što uživam penziju, ostala sam na sceni i još uvijek radim. Za mene je to život! Da prestanem da radim ovo što volim, sigurna sam da bih umrla. Zato ću raditi sve dok budem mogla. Radim dosta u Makedoniji, ali, u posljednje vrijeme, radim i širom Evrope. To nije za mene naporno, jer, rekoh, rad mi produžava život. Evropa me je i te kako uvažila. Igrala sam u Londonu, u Ukrajini, Rumuniji, Bugarskoj... Ljetos sam u Bugarskoj dobila dvije nagrade, od kojih je jedna Grand prix. Za četiri godine rada u evropskim zemljama, dobila sam devet nagrada. Prije dva dana, dobila sam nagradu i u Albaniji.

Sva ta priznanja i nagrade su satisfakcija za dalji moj rad. Trudim se da sva ta priznanja opravdam i tako idem dalje, jer ja živim za pozorište i od pozorišta. Posebno volim da gostujem u zemljama regiona. Čest gost sam u crnogorskim teatrima (Cetinju, Podgorici). U Sarajevo idem svake godine na festival 'Sarajevska zima'. Kao što znate, nedavno je završen 'Leksikon YU Mitologije', gdje su, pored mene angažovani glumci iz zemalja bivše Jugoslavije. Taj projekat je režirao Oliver Frlić i ja sam oduševljena radom na njemu. Predstava je krasna, za mene predstavlja veliki izazov i ja je sa uživanjem igram. Vjerujte mi da mi je 'Mitologija' bila kao odmor, jer mi je pružila puno zadovoljstava“.

„Pozorište“:...Igrali ste klasiku, tumačili likove velikih djela. Ipak, kao da posebno volite teatarapsurda....

„‘Stolice’ su postojale kao monodrama i na njoj sam ja radila punom parom. U Malom teatru naišlo se na ideju da se radi duodrama. Nema mesta gdje ‘Stolice’ nijesam igrala. Posebno me raduje što ću večeras da igram prvi put pred nikšićkom publikom, jer prosto želim da vidim kako će ova publika odreagovati na našu predstavu.

Možda će se neko i zapitati: zašto teatarapsurda? Ja mnogo volim da radim taj absurd. Fikcija (beletristica) nam pomaže da preživimo. Čudna je ta igra sa fikcijom, bez koje nema života. Njena nerealnost je korisna. U predstavi je igra ozbiljan fenomen i mi igrajući se i stvarajući lažnu biografiju, bježimo u neki drugi svijet. To je put kojim ja gradim moj odnos do smisla svijeta, života i idealja. Ovdje je riječ o samoći, praznini, jer šta god da uradimo, praznina je ta koja nam ostaje. Volim da se bavim apsurdom koji je postao velika istina, jer ustvari život nam je postao absurd. Mašta je moj život! Nikada ne bih bila ništa drugo u životu, jedino glumica. Nakon pedeset godina ljepote i gorčine, sve zajedno, nikad odvojeno. To jednostavno morate da nosite sa sobom. Da volite ono što radite. Tu, prije svega, treba imati dara. Dalje, mora slijediti usavršavanje i to sa puno rada i ljubavi. To stalno savjetujem mlađim kolegama. Ja strašno vodim računa kada sam na sceni da plijenim, da tu, recimo, Staricu iz Joneskove drame, odigram na najbolji mogući način. A, da li ću dobiti nagradu na nikšićkom Festivalu?! Ja, o tom i ne razmišljam. Meni je važno da igram, sve ostalo dođe nakon toga“.

„Međunarodni festival glumca Nikšić 2011“

NIKŠIĆKO POZORIŠTE

...Naš intervju...

Glumac Meto Jovanovski

Festivali su mostovi koji zblizavaju

Glumac Meto Jovanovski jedan je od najpoznatijih živih dramskih umjetnika makedonskog i južnoslovenskog glumišta. U njegovo bogatoj pozorišnoj i filmskoj biografiji upisane su zapažene uloge, koje su mu donijele najveća glumačka priznanja i slavu. Iza svake njegove uloge, nesumljivo, krije se osoben senzibilitet. Ali ne samo to... „Rad i skromnost, su vrline koji svaki glumac, pored dara, mora da posjeduje“, izjavio je za Pozorište Jovanovski, nakon što je igrao Pikasa na Festivalu glumca u Nikšiću, gdje mu je par dana kasnije Žiri jednoglasno dodijelio nagradu **Grand prix za najbolji partnerski odnos na sceni**, koju dijeli sa prvakinjom SARTR-a Selmom Alispahić.

Glumu, kao i inovacije koje vremenom ona donosi u pozorištu i na filmu, Jovanovski doživljava na svoj način...

„Nijesam protiv inovacija, ali jesam protiv kiča i budalaština, koji se proglašavaju umjetnošću i velikim stvarima. Mogu da kažem da mi se nešto dopada, ili ne... Jedino priznajem umjetnost koja proizilazi iz emocija, iz čovjeka. To je jedino prava umjetnost. Pored dara, svaki glumac mora da posjeduje rad i skromnost, jer to su prave vrline dramske umjetnosti. Ja recimo, obožavam da pjevam, ali me Bog nije zato nadario, kao što mi nije dao dara da budem arhitekta, slikar i slično. U svom glumačkom poslu, kao i u životu uvijek nastojim da budem jednostavan. Radio sam mnogo i imao dobre partnerne i reditelje... Igrao sam veoma značajne tekstove: Šekspira, Dostojevskog, Čehova... Bile su to uloge koje bi svaki glumac želio da igra, jer svoju kreativnost mi - glumci možemo preispitati jedino kada se pred nama nađu ‘veliki’ tekstovi. Glupo je sebi staviti oreol, jer to može ispasti smiješno. Glumac je poseban samo na sceni i neophodno je posao odraditi na najbolji način i dati sve od sebe. Ako izgubimo to ljudsko u sebi, izgubili smo sami sebe. Živimo u užasno teškom vremenu i zbog toga ne mogu kritikovati kolege koji imaju porodice, a bore se da prežive. Dovijavaju se da ostvare dobit na razne načine. Svi smo različiti i imamo pravo na svoj život, pa ih nekada i razumijem! Sve je manje kritičara. Iako ih ima, navijački su raspoloženi. Izgleda da nije važno da li je predstava dobra, ili loša, već se radi na tome da se nešto isforsira. No, tu je publika i to je dobro. Publika zna tačno da procijeni da li je nešto dobro ili ne!“

Slično viđenje glumac Jovanovski iznosi i oko pitanja velikog broja privatnih akademija, rediteljskih i glumačkih angažmana.

„Dosta je privatnih akademija, pa se diplome dobijaju za nekoliko hiljada eura. Iz generacije od 20 glumaca svega nekoliko njih bude uspješno. Dešava se i to, da oni kvalitetniji otpadnu. Parola je - snadi se! Da li se reditelji danas drže pravih glumaca?! Čini mi se da je to regulisano nekako generaci-

„Međunarodni festival glumca Nikšić 2011“

NIKŠIĆKO POZORIŠTE

jski. Nema izbora od najmlađih i onih starijih, već je sve zasnovano na na nekom generacijskom poretku. Tako je kada govorimo o glumcima, ali i o rediteljima. I tu nema neke formule.... Kod nas su jedan period nazivali glumca trgovcem, pojedinicom i slično. To je jako uvredljivo. Tako nešto može reći samo neko ko želi da kaže da nije u pitanju kreativan posao. Možda neko trguje sa nama i određuje koliko novca da dobijemo za ono što radimo“.

Jovanovski se rado sjeća svih nagrada koje je dobio, a pozorište je za njega poseban izazov. Naročito voli probe, više nego li igranje pred publikom, jer tu sebe pronalazi. Probe su za njega izazov i stimulacija za kreativniji rad na sceni....

„Posebna sjećanja imam na druženja, sa snimanja i festivala, gdje su se uvijek rađala nova prijateljstva. Sjećam se i nagrada, svake pojedinačno, koje sam dobijao, više zbog ljudi koji su ih prije mene dobili i onih koji su mi ih dodijelili. Posebno nekako izdvajam Grand prix ‘Čele kula’, za uloge u filmovima: ‘Srećna nova ’49’ i ‘Tetoviranje’. Na svečanosti kada mi je dodijeljena ‘Čele kula’, za ‘Tetoviranje’

Jovanovski kao Pikaso

osjetio se kratak (blag) zemljotres. U dvorani je nastala mala panika, ali se ubrzo sve smirilo. Neko je iz publike dobacio: ‘Meto, kada ti dobiješ nagrade i zemlja se trese’....U pozorištu za mene su zadovoljstvo probe, dok je predstava pred publikom relativna stvar. Nekada bude dobro, nekada malo lošije, ili bolje...“

Na filmu je drugačije. Tu su montažeri, kamermani i ostala ekipa koja nastoji napraviti film. Glumac u pozorištu je dovoljan sam sebi... Film je jako skupa investicija. Kod nas je sve manje novca. Napraviti film koji treba da bude u konkurenciji svjetske produkcije je jako teško i skupo. Zato treba praviti projekte koji su koproduksijski, da se udružimo i nastupamo. Ako Francuska i Njemačka mogu da naprave takve investicije, zašto i mi ne možemo na taj način raditi te i slične projekte i voditi računa o filmskoj i pozorišnoj umjetnosti i uopšte o kulturi. Svaka umjetnost je Božiji dar i pripada svima, bez obzira na razlike. Zbog toga su značajni festivali, jer nijesu potrebni samo glumcima, oni su neophodni i zbog publike. Festivali su mostovi koji nas zblizavaju. Za kreativnost je neophodan otvoren prostor. Nije dobro kada se zatvaramo. Svaki prostor je država, ali to ne znači da ne treba da sarađujemo. Kao što je neophodna saradnja u ekonomskom smislu, tako je ona nužna i na polju kulture, prije svega: filma i pozorišta. Proteklih dvadeset godina igrao sam u Splitu, Zagrebu, Beogradu, Sarajevu. To me posebno veseli. Putovao, sam i sarađivao sa pozorištima, sa publikom. Saradnjom ne samo da jačamo naše veze, već dopunjavamo svoje kulture, koje su slične. U tome i jeste suština i smisao i pozorišta i filma i njihovih festivala!“

„Međunarodni festival glumca Nikšić 2011“

...Naš intervju...

Selma Alispahić, prvakinja sarajevskog SARTR-a

Više se ne bojim života...

Prvakinja SARTR-a, Selma Alispahić, za ljubav prema pozorištu, najviše duguje svom ocu, ali i profesoru Boru Stjepanoviću. Igrala je u Royal National Theatre, Theatre de complicité, Young Vic Theatre. Igrala je glavnu ulogu u filmu „Elgara deseta muza“, u kojem joj je partner bio britanska glumačka ikona Džejms Foks, Saradivila je sa Rozemari Haris, Džej Birkin, Simon Barnej. ... Sa 16 godina upisala je Akademiju scenskih umjetnosti, diplomirala je kao najbolji student i radila je u Narodnom pozorištu u Sarajevu. Bila je laureat više nagrada. Na nikšičkom Festivalu, sa partnerom Metom Jovanovskim, osvojila je **Grand prix za najbolji partnerski odnos na sceni**.

„Pozorište“:...Neobičan je Vaš ulazak u pozorišne „vode“, ali i putevi u dosadašnjoj karijeri...

„Zahvaljujući mom ocu, koji je bio dramaturg u Narodnom pozorištu u Tuzli, još kao dijete zavoljela sam teatar. Tako sam imala priliku da upoznam sve dobre i loše strane glumačke profesije. Jasno mi je bilo, još kao djetetu, da je profesija glumca jako teška. Vjerovatno zbog toga i danas za sebe kažem da sam zanatljiva, a ne glumica. Istina je da sam sa šesnaest godina upisala Akademiju. Položila sam razliku za treći i četvrti razred i došla na prijemni ispit kod profesora Bora Stjepanovića. Sjećam se kada mi je profesor Stjepanović rekao: ‘Zbog svoje mladosti čete morati raditi deset puta više nego drugi.’ Kasnije sam kod njega dobila desetu iz glume, koju je on rijetko davao. Sada sam sigurna da sam, zbog riječi profesora Stjepanovića, studiranje preozbiljno shvatila. Znala sam da ustajem u pet ujutru i da vježbam akcente do osam, kada bih već bila na fakultetu. Studirati u klasi profesora Stjepanovića je značilo, od početka, da se naviknete na red, rad i disciplinu. Ne, on nije bio krut profesor. Od mene je profesor Stjepanović napravio, prije svega, osobu koja ozbiljno i odgovorno radi svoj posao, voli to što radi i vjeruje da je suština teatra radost i ljubav prema poslu i prema ljudima u njemu“.

„Pozorište“:...Po završetku studija, odmah ste u Sarajevu dobili angažman, nijeste se vratili u svoju rodnu Tuzlu...

„To je bilo srećno vrijeme. Sarajevska kulturna scena, pulsirala je na sve moguće načine. Moja veza sa Narodnim pozorištem Sarajevo je krenula u trećoj godini studija, kada sam još kao student igrala u nekim predstavama. Bila sam tuzlanski stipendista, i već su tada krenule priče o tome hoću li se vratiti u tamošnje Narodno pozorište, ili ostati u Sarajevu. Čini mi se da je tu dilemu riješio umjetnički direktor Narodnog pozorišta Darko Lukić, koji mi je ponudio repertoar za narednu sezonu, za koji sam igrala ‘Damu s kamelijama’ i Anrijetu u ‘Učenim ženama’. Početak rata me je zatekao kod kuće, u Tuzli. Odlazak za London, bila je odluka moje porodice, a na to je najviše uticala moja majka, koja se kao ljekar, već tada počela susretati sa strahotama rata. Otišla sam u London, kao i mnoge djevojke koje su tada odlazile iz Tuzle. Imala

„Međunarodni festival glumca Nikšić 2011“

sam pravo na dvogodišnju vizu, ali sam naivno rekla na granici da sam glumica i da meni sezona počinje u septembru, te da neću ostati duže od šest mjeseci. Ubrzo je došlo vrijeme da produžim vizu, i ja sam ostala tu gdje jesam. U Londonu sam srela Rada Šerbedžiju, koji je tražio glumce za predstavu ‘Sarajevska trilogija’. On me je predložio za audiciju, otišla sam i dobila tu ulogu“.

„Pozorište“:...Zanimljiv je Vaš angažman u to vrijeme, u Londonu. Radili ste sa Džejmsom Foksom...

„Ne mislite valjda da sam odmah dobila posao u Londonu. Prvo sam morala da napišem skoro stotinu pisama na razne adrese i da ponudim biografiju i fotografiju. Od samo dva agenta sam dobila odgovor da me žele vidjeti. Upoznala sam tako jednu kasting direktoricu, koja mi je, kad je pogledala moju biografiju, rekla: ‘Ovo je strašno zanimljivo, ali vas niti jedan agent neće uzeti dok ne vidi kako radite.’ Predložila me je agentu i osam mjeseci sam bila član te agencije. Za to vrijeme nijesu me poslali ni na jednu audiciju. Onda su došli da vide ‘Sarajevsku trilogiju’. Moj agent je bio oduševljen onim što je video. To je bio pravi početak mog glumačkog života u Londonu. Krenuli su da me šalju na audiciju.

Dakle, odem ja i još stotinu glumica, pa koga izaberu. Tamo je strašna konkurenacija, ali je iskustveno kada čovjek prođe kroz taj sistem. Što se tiče filma, to je moj veliki uspjeh, zato što sam prošla pet krugova audicije. To mi je bila lična pobjeda, jer sam dobila ulogu koja je stvarno bila prelijepa i jedno divno iskustvo rada pored čovjeka koji je u Engleskoj apsolutna legenda“.

„Pozorište“:...Iako ste u Londonu postigli zapažen uspjeh, ipak ste se vratili u Bosnu?...

„U Londonu sam pet godina bila sama. Nisam imala nikoga da me podrži. Poslije sam stekla divne prijatelje. Prije nego što sam krenula da radim u Nacional teatru, išla sam u školu, čuvala djecu, radila u restoranu, jer sam morala preživjeti. Za nekoga ko je izašao iz srednje porodice, ili, kako mi kažemo, odrastao u pamuku, to su veliki šokovi. Kada sam ih preživjela, i poslije jedne potpune samoće, više se ne bojim života. Tamo nema nikakve sigurnosti. Jedna dobra uloga ne garantuje drugu. Pitala sam se i kome ja to igram, kome se obraćam sa scene? Isto tako, nisam mogla da provedem sljedećih 10 ili 20 godina u Londonu, pretpostavljajući kako je ovdje. Morala sam da dođem i da radim, da vidiš gdje sam u odnosu na tu sredinu i kako se osjećam. London je bio sjajno iskustvo. Još jedna akademija poslije akademije, ali sam tu fazu završila i sad idem dalje. Nijesam se pokajala ni jednog momenta!“

„Pozorište“:...Zašto baš SARTR, a ne Narodno pozorište Sarajevo, ili neko drugo pozorište u Bosni?...

„Brojne pozive sam imala za povratak u Bosnu. Međutim, kad sam došla, isti lijudi su bili u žurbi kad god sam ih nazvala. Prvu ulogu sam dobila u predstavi ‘Bolest mladeži’ u Kamernom teatru 55, koju je režirao Admir Glamočak. To je bila jako dobra predstava. Kasnije sam radila u Narodnom pozorištu Sarajevo i u Tuzli, kada me je Safet Plakalo pozvao i ponudio da budem jedina članica ansambla, jer SARTR nije imao ansambl. Bili smo podstanari. Pristala sam na tu ponudu, jer mogu da biram ono što će da igram, i sa kim će da igram. Lijepo je raditi u atmosferi gdje se lijudi raduju tuđem uspjehu, gdje bez pogovora rade svoj posao, a uz to sve funkcioniše kao jedna mala porodica“.

„Međunarodni festival glumca Nikšić 2011“

...Naš intervju...
Željko Hubać

Glumac je važan „filter“

Zeljko Hubać kao inženjer elektrotehnike i apsolvent Prirodnno-matematičkog fakulteta (odsjek fizika), upisao je Fakultet dramskih umjetnosti u Beogradu, gdje 1996. diplomira na odjelu Dramaturgije. Njegovi pozorišni komadi su 30 puta premijerno izvedeni na scenama profesionalnih pozorišta u Srbiji, Bosni i Hercegovini, Bugarskoj i Hrvatskoj. Dobitnik je većeg broja nagrada za dramsko stvaralaštvo. Kao dramaturg i adaptator radio je u poznatim teatrima u Srbiji i regionu. Profesionalno se bavio i pozorišnom režijom. Pisao je pozorišnu kritiku i objavljivao teatrološke eseje. Član je Međunarodnog udruženja pozorišnih kritičara i teatrologa. Autor je većeg broja televizijskih emisija i dvaigrana serijala u produkciji televizijskih kuća u Crnoj Gori i Srbiji. Scenarista je dugometražnog animiranog filma „Čarobna svirala čarobnjaka Milivojina“ i novinarstvom. Poslednje dvije godine bio je u Žiriju „Međunarodnog festivala glumca“ u Nikšiću. Za „Pozorište“ govori o festivalima, dramaturgiji i kritici, ali i o produkciji u vremenu ekonomske krize.

„Pozorište“: Već drugi put ste na Festivalu u Nikšiću, a rado ste viđen učesnik ili gost i na drugim festivalskim smotrama. Festivali kao potreba pozorišne umjetnosti...

„Teško je poreediti festival, jer svaki od njih ima određenu temu. Govorim o ozbiljnim festivalima, kako je profilisan i ovaj nikšićki. Festival glumaca, osim u Nikšiću, postoji u još nekoliko značajnih teatarskih sredina u regionu i u Evropi. Festivali su blago za glumce, jer oni vole nagrade. Mnogi festivali se trude da smanje broj nagrada, što je logično, jer ta vrsta devalvacije priznanja, može da dovede do određenih problema u kvalitetu, ne samo festivala već i pozorišta uopšte. Festival glumaca je jedan od najimplementijih poteza ka suštini teatra, a to jeste glumac. Ovogodišnja selekcija na nikšićkom festivalu je vrlo zanimljiva. Ona je dobar omjer između ekonomskih mogućnosti zemalja regiona i onoga što festival u svojoj biti predstavlja, tj. pozorišne predstave u kojima se glumci stavljaju u prvi plan. Ako poređimo sa nekim prethodnim godinama, situacija je identična na jednom širem području. Vrlo je malo para za produkciju, kvantitet prevazilazi određenu vrstu kvaliteta. Velike predstave se ne radaju često i potreban je veliki rad da bi se one dogodile. U kontekstu šireg prostora, nikšićki Festival prate gibanja u teatrima regionala i on dijeli sudbinu tog istog područja. Beogradski teatri imaju problema, pozorišta u Bosni su na ivici egzistencije, a u Makedoniji skoro da umire produkcija. Dakle, situacija nije nimalo ohrabrujuća.“

„Pozorište“: ...Suština festivala i festival kao svečanost...

„Festival sam po sebi imao posebno značenje u gradovima u kojima pozorišna produkcija nije na zavidnom nivou. To je u devedeset odsto teatarskih sredina na prostorima bivše Jugoslavije. Festivali sami po sebi imaju puno značaja. Bitno je to što festivali, na neki način, pomažu pozorištima u sredinama u kojima se održavaju. Tako smo, radeći posljednjih godina na festivalima u Vranju i Mladenovcu pokušali da napravimo neku vrstu simbioze između festivala i tamošnjih teatara. Autore koji su dolazili na festivala angažovali smo na konkretnim projektima u pozorištu. S druge strane, smo pokušali da posebno profilšemo repertoar, te da utičemo na ukus publike i da je pripremimo za nova gibanja u teatru. Mislim da je to jako značajno za pozorište. Uticaj festivala je veoma bitan segment. Narod odlazi u pozorište. To je možda bijeg

„Međunarodni festival glumca Nikšić 2011“

od stvarnosti. Ne želim da zvučim pesimistički, sebe smatram realistom. Teška su vremena, ali me raduje ta permanentna potreba za samoodbranom čovjeka. Pozorište je važan element samoodbrane od realne stvarnosti. Sve to opet zavisi od toga kolike su nam moći. Važno je da se nećim branimo“.

„Pozorište“: ...Kao dramaturg, da li u pozorišnim projektima akcenat stavljate na tekst? Interakcija: pisac, reditelj, glumac, publika...

„To se zove profesionalna deformacija, ili 'ko o čemu, baba o uštipcima'. U jednom procesu stvaranja pozorišne predstave vrlo je bitan detalj na čitalačkim probama. Tada se tekst sam od sebe čisti. Sve ono što glumac ne može da izgovori, ne pripada organski tekstu. Sa te strane gledišta, glumac je važan filter. Ono što je primarno u svakom pogledu na teatar, jeste ta pozorišna cjelina. Odavno sam raščistio sa tim procesom. Moje iskustvo je vrlo jednostavno. Na čitralačkoj probi zahvalim se glumcima i cijeloj ekipi što rade moj tekst, onda im kažem: ako želite nešto da mijenjate, slobodno pozovite, valjda će ja na mome tekstu bolje to da uradim, strihujte, radite što god hoćete... Od trideset predstava nikada nijesam dobio ni jedan poziv, osim da dodem na premijeru. Gledao sam izvedbe mojih tekstova, ovakve ili onakve. Pozorišna predstava je, na neki način, nezavisno umjetničko djelo od samog dramskog štiva i svako ima pravo da doradi dramski tekst kako hoće. Nijesu reditelji neprijatelji pisaca. Naprotiv! Reditelji afirmišu dramske pisce. Naravno, to se odnosi na dobre reditelje“.

„Pozorište“: ...Publika često reagije tako što kaže da je dobar tekst...

„Ljudi vole da prate priču, a ta priča je nemoguća bez dramskog teksta. Sa druge strane, postoji potreba u zadnje vrijeme za negacijom dramskog teksta, pa bogati i glumci. Od kako je svijeta i vijeka suština pozorišne predstave je u precepciji te priče, a ljudi koji prenose emocije su glumci. Ali se događa neobična situacija - da uloga nadvlada dramski tekst. Danas, kada radite, recimo, Kamila ili Sartra, ne možete da radite bez ozbiljnog glumca, ali rečenice Kamila ili Sartra, nadvladaju glumca. Pozorište je živ organizam. Nakon pozorišnog čina nema tragova, osim afiša i što je najvažnije - dramskog teksta. Tu smo mi, pisci u prednosti. Danas je tehnologija učinila svoje. Pozorišna predstava prikazana na televiziji nema fluid, onaj koji se rada u pozorišnoj sali. Taj fluid je nezamjenljiv i bez njega pozorište ne postoji“.

„Pozorište“: ...Kritika i pozorište danas - kod nas i u svijetu...

„Raspadom velike teatarske sredine, u mnogim elementima smo osironašeni. Male teatarske sredine pružaju manje prostora za valorizaciju umjetničkog čina. Velikih kritičara više nema! Pisanje pozorišne kritike je vrlo nezahvalan posao. Sa jedne strane imate potrebu da bude obektivni, a u suštini ste subjektivni. Postoje dvije vrste kritičara: oni koji su iskreni i koji vrlo iskreno pišu o svojoj percepciji predstave. Ti kritičari ne prolaze dobro. Rijetki su ljudi kojima kritika prija stimulativno, u smislu da izvuku neku pouku iz tog svijeta. To vas natjera da bude neiskreni, a iz te neiskrenosti onda pribjegavate teatarskoj analizi dramskog djela. Iz te neiskrenosti možda namećete svoju estetiku u krajnjoj instanci. Neki pozorišni kritičari su karjeristi. To su elementi koji su doveli do toga da nemamo relevantnu pozorišnu kritiku na prostoru cijele bivše Jugoslavije. Sve ono što se nekada zvalo pozorišna kritika su izuzetci, koji potvrđuju pravilo“!

„Pozorište“: ...Nikšićki Festival je bio prepoznatljiv i po tzv. off programu, u kojima su okrugli stolovi, kritike predstavljali centralno mjesto...

„Okrugli stolovi su jedna vrsta razmjene mišljenja. U velikim teatarskim sredinama, ljudi su na festivalima predstavljali svoja viđenja i iskustva i susretali se sa novim iskustvima. Danas, u skućenim teatarskim sredinama, okrugli stolovi su počeli da gube svoj smisao. U ovom vrlo osjetljivom vremenu, ljudska sujeta je stimulans za negativno. Iz tog razloga mnogi se ljudi ne usuđuju da budu iskreni. Tako se gubi i esencija umjetnosti i iznešeno mišljene postaje otudeno, marginalizovano. Nažalost. Mnogi od ljudi budu dovedeni na ivicu egzisterijuma...“.

„Međunarodni festival glumca Nikšić 2011“

NIKŠIĆKO POZORIŠTE

...Riječ više...

U slavu glumca

Piše: Vanja Kovačević

Misao Pitera Bruka da pozorište već odavno ne postoji mogla bi se uzeti kao prilično tačna. Naravno postoje odlične predstave, odlični glumci, tekstovi... Ali nema jasnog i preciznog odgovarali na pitanje šta je teatar kad im do njega više nije bilo. U današnjem pozorištu sve je elementom koji proširuje prostor iracionalnog, a sužava prostor razmišljanja i prosudjivanja o sebi. Kritički svijest gledaoca sve se više začinjava i sve je, nepozornija. Čini se da je danas pozorište Neteatar. Pa kako onda ubjediti nekog da pozorište zaista predstavlja esenciju života, ili ako baš hoćemo da zaoštimo do kraja život u svom najusuštinjskom obliku?

Možda odgovor leži u činjenici staroj koliko i sam teatar: on je oduvijek s preduvišnjem djelovao na um gledaoca. I što je važnije na srce. Sada postaje jasno da, u renesansi otkrivena istina, da prava scena dešavanja svake velike drame nije pozornica, već srce gledaoca, može biti način da pozorište vratimo pozorištu. Da fascinaciju i atrakciju ponovo pretočimo u radnju i akciju. Jer u pozorištu oduvijek su postojala četiri osnovna elementa: prostor, glumac, akcija i gledalac koji neodoljivo podsjećaju na vodu, zemlju, vazduh i vatru - četiri elementa koji tvore svijet. I svi festivalu glumca". Tokom pet večeri, njegovo veličanstvo Glumac ruku pod ruku sa publikom, tvorio je svjet satkan od mašte, a opet stvarni od stvarnosti koju živimo. I ovogodišnje dogadjanje teatra u Nikšiću potvrdilo je jednu od najstarijih teatarskih istina: da je pozorište, makar potencijalno, mjesto uvećanja inteziteta emocija gledalaca i da je zbog toga najbolji teatar uzbudljivi teatar. Kada to shvatimo, postaje nam jasno da ključno pitanje (kao uostalom i u svakoj pravoj umjetnosti) nije da li nam se predstava sviđa, već da li nam dotiče. Sve one predstave koje su mogle da nas dotaknu, da nas egzistencijalno potresu i protresu, ostale su snažno da svjedoče da pozorište bez obzira što je najprolaznija od svih umjetnosti (jer ono postoji samo dok je glumac na sceni) može ostaviti izuzetno dubok trag i utisnuti se za sva vremena. Meto Jovanovski, Selma Alispahić, Simo Trebešanin, Joana Popovska, Anica Kovačević, pričali su priče na granici mogućeg, a opet izuzetno stvarne. Omogućavali nam da se, makar na tren, otisnemo u drugačiji, bolji svijet, i da, već mora da mijenja svijet na bolje. Jer znali su da prava gluma počinje, i da se završava u tom zrnu vremena, koje je veće od svake vječnosti, kada ono što dolazi spola i ono što izvire iznutra naprave savršen spoj i pretvore se u jedno. To je trenutak kad se pozorište pretvara u meso, u živo tkivo života. Gotovo svako ko je barem jednom otišao u galeriju, koncertnu dvoranu ili pozorište, reći će vam da partii dobre koncerte, dobre izložbe, ali da najviše od svega pamti dobre predstave. Zbog glume, režije, scenografije, kostima, rediteljskih rješenja... ali najviše zbog sebe. Jer jedan sasvim običan oblik (koji je kompozitor ili dramski pisac stavio na papir) pretvorio se u život. Zahvaljujući samo jednoj osobi koja igra i naravno jednoj koja gleda. Tako se pozorišno Sveti Trojstvo - reditelj, glumac gledalac, pretvorilo u najličniji, najintimniji mogući dijalog. Između glumca i gledaoca i ovaj put uspostavljena je neraskidiva veza koja će nijove sudbine pretvoriti u jednu, zajedničku, od koje neće moći pobjeći, koliko god pokušavali. Jer, od samog sebe ne može se podržati. U njihovom susretu, može nam se učiniti, i nema tako puno. A opet sve je u njemu sadržano. I bol i strast, i antagonist i poistovjećivanje. I emocija i radnja, i sukob. Cijeli pozorišni dogajaj. Zbog toga je neizmjerno važno što postoji festival glumca. Zbog toga je važno da on opusti publike i glumca.

„Međunarodnom festivalu glumca“ treba posvećivati pažnju i njegovati ga. Ne zato što je on možda najbolji festival, već zbog toga što što se svaka prava umjetnost, a pogotovo pozorište, zasniva na odnosima medju ljudskim bićima gdje se u okviru onog vidljivog života, može i treba pojaviti ono nevidljivo - pozorište koje život ne čini samo uzbudljivijim, već jednostavno - smislenim. Kroz pozorište, stvarnosti koja nas okružuje, moramo udahnuti život. Jer kada se to jednom shvati, sva pitanja o konvenciji, stilu, profilaciji festivala, postaće manje važna, a niščićki pozorišni gledalac nači će se pred nevjerojatnim bogatstvom i odjednom će mu sve postati dostupno. I moguće.

„Međunarodni festival glumca Nikšić 2011“

...Riječ više...

Festival zamajac pozorišne kulture

Piše: Janko Ijumović

„Međunarodni festival glumca“ u Nikšiću predstavlja važan segment ukupne festivalske ponude pozorišnih festivala u Crnoj Gori, ali još važnije predstavlja važan segment kulture grada u kome je nastao. Naslanja se na bogatu tradiciju pozorišnog života Nikšića, koju prate različiti oblici diskontinuiteta. Važan je i zbog samog Nikšićkog pozorišta, koje u turbulentnim uslovima još nije pronašlo adekvatnu formulu svog identiteta i održivosti. Kao takav Festival je jedan od glavnih označitelja savremene difuzije pozorišne umjetnosti u samom gradu, a njegova regionalna pozicioniranost dobra je osnova za njegovo dalje jačanje i razvoj uprkos mnogim preprekama, prije svega neregulisanoj lokalnoj kulturnoj politici koja još nije osmisljena.

Festival čuva na dobar način duh mjesto, koji je Nikšić imao, prije svega u ljudima koji su stvarali i razvijali njegovu kulturu.

Dvije ključne stvari koje ga čine zanimljivim jesu njegov identitet i posjećenost. Ostali segmenti, poput finansiranja i uključenosti u kulturno okruženje, predstavljaju temu za ozbiljnu analizu koja može da rezultira njegovoj jačoj institucionalnoj osnovi, koja logično treba da se naslanja na samo Nikšićko pozorište i grad, koji su i osnivači samog festivala. Važno teorijsko, ali i praktično pitanje jeste pitanje kvaliteta „simboličkog“ nadražaja koje festival unosi u društvenu svakodnevnicu, a od odgovora na to pitanje zavisi koji će sve segmenti jednog društva i kojim intenzitetom uopšte doživjeti festival, odnosno hoće li socio-kulturni učinak festivala premašiti opseg festivalске publike. Ukoliko znamo da festival nema problem sa publikom, ostaje da i drugi faktori prebacuju opseg svoje nadležnosti i na sistematičniji način iskoriste Festival kao oslonac pozorišne umjetnosti u Nikšiću. Festival, ukoliko ne bude zamajac pozorišne kulture i umjetnosti, neće postići svoj potencijalno najvažniji cilj u samom Nikšiću. Dakle, ključno pitanje koje treba postaviti, jeste šta se dešava u Nikšiću između dva festivala?

„Novi lokalizam“ (termin koji koriste savremene britanske studije kulture u cilju kulturne politike na lokalnom nivou) potreban je Nikšiću da bi kulturno uredio svoju sada već zapuštenu teritoriju.

Kada smo već kod Britanaca, navedimo jedan zanimljiv dio iz britanske studije „Ka definisanju nacionalne strategije za umjetnost i medije“ koji tretira i pitanje i ulogu festivala. To može biti inspirativna priča i za Nikšić, i njegov Međunarodni festival glumca.

Prema britanskoj matrici festivali jesu ili trebaju funkcionišati kao „srećni“ slučaj, kao incident, iznenadenje i slavlje; festivali su poprišta događaja u kojima je misao i praksa eksperimenta prisutnija i eksponirana nego u svakodnevnom, „običnom“ umjetničkom radu; festivali su mogući meeting points za umjetnike i kulturne „aktiviste“ iz raznih sfera umjetničkog dejstvovanja, događaji iniciranja i stimulisanja interdisciplinarnе umjetničke saradnje i kreiranja novih modusa viđenja i govora. Oni mogu povezati amateri i profesionalce, etablirane vrijednosti (mainstream) i inovativna rješenja (alternativne izrade); festivali su mogućnost eksponiranja marketinških sposobnosti u najširem smislu – afirmacija različitih aspekata umjetničkog reagovanja kod publike koju su ti modeli kreativnog rada nedovoljno poznati ili nisu fokus njihove pažnje i „uživalačkog“ interesa; festivali su mogućnost eksponiranja marketinških sposobnosti u užem smislu – efikasna platforma za promovisanje imena i kreiranje pozitivnog imidža jedne socijalne/kulturne zajednice; festivali mogu biti izazovna i pozitivna mobilizacija ljudi manjih ili većih socijalnih/kulturnih zajednica, inicijatori konstituisanja i sazrijevanja njihovog kulturnog identiteta.